

Số: /KH-UBND

Thị trấn Bút Sơn, ngày tháng năm 2021

KẾ HOẠCH
Cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu trên địa bàn thị trấn Bút Sơn
giai đoạn 2021-2025

Phần I

ĐẶC ĐIỂM TÌNH HÌNH VÀ THỰC TRẠNG VƯỜN HỘ
TRÊN ĐỊA BÀN THỊ TRẤN BÚT SƠN

I. ĐẶC ĐIỂM TÌNH HÌNH

1. Điều kiện tự nhiên

Thị trấn Bút Sơn là thị trấn đồng bằng, với tổng diện tích tự nhiên 772ha, dân số 12.674 nhân khẩu. Địa hình tương đối bằng phẳng. Qua quá trình canh tác, đất đã biến đổi, thành phần cơ giới của đất chủ yếu là thịt trung bình đến khá.

2. Điều kiện kinh tế xã hội

Các công trình hạ tầng cơ sở quan trọng như: giao thông, lưới điện, hệ thống thủy lợi được đầu tư tương đối đồng bộ, là điều kiện thuận lợi cho phát triển đô thị nói chung và thực hiện chương trình cải tạo vườn tạp, xây dựng vườn mẫu, chuyển dịch cơ cấu cây trồng, nâng cao hiệu quả sản xuất nông nghiệp trong giai đoạn tới.

3. Những thuận lợi, khó khăn

3.1. Thuận lợi

- Cơ sở hạ tầng trên địa bàn được cải thiện đáng kể, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội và công nghiệp hóa, hiện đại hóa tiến tới xây dựng đô thị phát triển văn minh.

- UBND đã và đang triển khai có hiệu quả kế hoạch số 99/KH-UBND của UBND huyện và Kế hoạch số 29/KH-UBND của UBND xã về “***Chỉnh trang cảnh quan, đảm bảo vệ sinh môi trường trên địa bàn huyện, xã giai đoạn 2019-2025***”; đến nay nhận thức của cán bộ và nhân dân về chỉnh trang cảnh quan, đảm bảo vệ sinh môi trường đã đạt được nhiều tiến bộ tại các tuyến đường, nơi công cộng cả trong và ngoài khu dân cư. Khi triển khai thực hiện xây dựng vườn mẫu sẽ đồng bộ cảnh quan môi trường khu vực công cộng đến tận hộ gia đình, hơn nữa việc cải tạo vườn tạp, xây dựng vườn mẫu sẽ góp phần cải thiện và nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của người dân nên sẽ được nhân dân đồng tình thực hiện.

- Các tiến bộ khoa học kỹ thuật mới về giống cây trồng, tiến bộ KHKT về chăm sóc, phòng trừ sâu bệnh, xu hướng phát triển nông nghiệp sạch, nông nghiệp hữu cơ, nhu cầu thưởng thức hoa, cây cảnh nghệ thuật,... sẽ góp phần thúc đẩy xây dựng vườn mẫu thời gian tới.

3.2. Khó khăn.

- Phong tục, tập quán sản xuất của một bộ phận người dân còn mang tính thuần túy, đơn giản, nhận thức về cải tạo vườn tạp, xây dựng vườn mẫu để tạo cảnh đẹp trong vườn nhà còn hạn chế; chưa xác định vườn hộ là nơi có thể tạo ra lợi ích về kinh tế cho gia đình.

- Một số cấp ủy, chính quyền, Ban công tác Mặt trận tại phố chưa coi trọng việc cải tạo vườn tạp, xây dựng vườn mẫu là nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội và xây dựng đô thị văn minh.

- Quy mô đất vườn trong mỗi hộ dân phần đa là nhỏ, manh mún, khó áp dụng cơ giới hóa trong cải tạo vườn; sản lượng hàng hóa và giá trị thu nhập kinh tế từ vườn hộ mang lại chưa cao nên người dân chưa quan tâm đầu tư.

II. THỰC TRẠNG VƯỜN HỘ TRÊN ĐỊA BÀN THỊ TRẤN

1. Quy mô, hiệu quả mang lại

Theo điều tra, khảo sát sơ bộ, toàn thị trấn có 1322 vườn hộ, với diện tích 9,25 ha; trong đó: số vườn có diện tích trên 500m² trở lên là 60 vườn; số vườn có diện tích từ 50m² đến 500m² là 665 vườn; còn lại 597 vườn có diện tích dưới 50m².

Những năm gần đây với phong trào xây dựng phố kiểu mẫu, bộ mặt đô thị trở nên khang trang, sáng-xanh-sạch đẹp. Trong đó, phong trào chuyển đổi cây trồng kém hiệu quả trong vườn tạp sang trồng những loại cây có giá trị kinh tế cao được một bộ phận người dân tích cực hưởng ứng, tạo thành những khu vườn đặc sắc về cảnh quan và có thu nhập cao. Một số hộ cải tạo vườn tạp trồng các loại cây như: cam, bưởi, chanh, dứa, hoa, cây cảnh... hoặc trồng rau... bước đầu mang lại hiệu quả về cảnh quan môi trường và giá trị kinh tế, tạo hiệu ứng tích cực trong nhân dân.

Tuy nhiên, phần lớn các vườn còn lại chưa được các hộ đầu tư cải tạo nên giá trị về cảnh quan, nghệ thuật và hiệu quả kinh tế kém, cây dại còn nhiều, chưa sạch sẽ, chưa gọn gàng, bố trí trồng cây chưa khoa học, chỉ có cây phát triển tự nhiên với giống bản địa, ít hoặc không có chăm sóc tác động; một số hộ trồng cây theo phong trào, chưa chú trọng lựa chọn cây trồng có giá trị cao, chưa đầu tư giống, phân bón; kỹ thuật chăm sóc cây trồng còn hạn chế, chưa được tạo hình, cắt tỉa, chưa phòng trừ sâu bệnh kịp thời; một số khu vườn đã và đang trồng cây mới thay

thể nhưng chưa được thiết kế nên tính khoa học, mỹ quan chưa đạt và bất tiện trong chăm sóc; đất không được cải tạo, bón phân... nên năng suất các loại cây trồng thấp, chất lượng sản phẩm chưa đáp ứng được thị hiếu của người tiêu dùng và chưa trở thành hàng hóa. Một số vườn làm kinh tế VAC nhưng để xảy ra ô nhiễm môi trường, ảnh hưởng lớn đến sức khỏe và cuộc sống của người dân xung quanh, nhất là chăn nuôi với mật độ cao, không xử lý được mùi và chất thải chăn nuôi.

2. Các loại hình vườn hộ hiện có

Qua khảo sát tại 15 phố trên địa bàn thị trấn đang phổ biến các loại hình vườn hộ sau đây:

2.1. Vườn có diện tích nhỏ, dưới 50 m² (597 hộ)

Đây là vườn phổ biến ở các hộ thuộc các khu vực mặt bằng đất ở mới thường được sử dụng trồng cây cảnh, trồng hỗn tạp rau quả.

2.2. Vườn có diện tích vừa, từ 50 m² đến 500 m² (665 hộ)

Loại vườn này phổ biến ở các hộ, trong vườn thường trồng hỗn hợp, có kết hợp chăn nuôi.

2.3. Vườn có diện tích lớn trên 500 m² (60 hộ)

Đây là các vườn phân bố còn ít trên địa bàn tại các phố: Đại Lộc, Phú Vinh Nam, Hoàng Lộc, Tế Độ, Bút Cường.... có diện tích rộng, thường trồng cây hoặc kết hợp chăn nuôi hoặc nuôi trồng thủy sản.

3. Về phương thức tổ chức sản xuất và thị trường tiêu thụ sản phẩm

- *Phương thức tổ chức sản xuất*: vườn hộ chủ yếu là sản xuất nhỏ, trồng cây ăn quả, hoa, cây cảnh, rau hoặc kết hợp theo mô hình VAC; phương thức sản xuất quảng canh, thô sơ là chủ yếu; số vườn, ao, chuồng được đầu tư cơ giới, máy móc, thiết bị hiện đại, kỹ thuật canh tác và chăm sóc chưa nhiều. Trong sản xuất chưa được chỉ đạo, khuyến cáo về sản xuất trong vườn hộ; chưa triển khai rộng rãi việc cải tạo, xây dựng vườn mẫu.

- *Thị trường tiêu thụ*: sản phẩm của vườn hộ chủ yếu là nội tiêu trong gia đình, tại địa phương và các xã lân cận; sản phẩm tiêu thụ tốt, được giá, không bị ứ đọng do người tiêu dùng tin tưởng vào sản phẩm của vườn nhà nuôi trồng để sử dụng, số dư mới mang bán nên được giá, đây là yếu tố lợi thế của sản phẩm từ vườn. Tuy nhiên trong địa bàn chưa có sản phẩm của nhà vườn nào có thương hiệu, hay sản phẩm VietGAP, OCOP...

4. Những tồn tại hạn chế và nguyên nhân

4.1. Tồn tại hạn chế

- Số vườn tạp còn chiếm tỉ lệ cao, những vườn đã cải tạo lại chưa được thiết kế khoa học nên còn hạn chế về cảnh quan, môi trường và hiệu quả; trong vườn còn chứa nhiều vật dụng, phế phẩm vứt bỏ, chưa được sắp xếp ngăn nắp, gọn gàng, chưa sạch sẽ; một số vườn có diện tích lớn nhưng do là vườn tạp nên hiệu quả kinh tế thấp.

- Tư duy về kinh tế và nghệ thuật làm vườn còn hạn chế, chậm đổi mới, chưa có sự phát triển mạnh thành các vườn sinh vật cảnh vốn đang trở thành xu thế trong đời sống xã hội và cho thu nhập cao.

- Khoa học, kỹ thuật, máy móc thiết bị, cây giống chưa được đầu tư đúng mức. Sản phẩm từ vườn chưa trở thành hàng hóa, giá trị cảnh quan, môi trường và kinh tế thấp.

4.2. Nguyên nhân

** Nguyên nhân khách quan*

- Diện tích vườn hộ trên địa bàn thị trấn đa số là nhỏ, hẹp, số vườn có diện tích lớn không nhiều; đất vườn cằn cỗi, bạc màu, điều kiện tưới, tiêu chưa tốt.

- Vườn hộ chủ yếu gắn với nhà ở và không gian sống của mỗi gia đình nên có một số khó khăn khi áp dụng biện pháp canh tác, phòng trừ dịch bệnh cho cây trồng, vật nuôi.

** Nguyên nhân chủ quan*

Nhận thức của cấp ủy, chính quyền và người dân về vai trò của vườn hộ đối với cảnh quan, môi trường, kinh tế còn hạn chế nên thiếu sự tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, chưa có hướng dẫn xây dựng vườn mẫu trong nhân dân, chưa có cơ chế khuyến khích động viên và hỗ trợ.

Phần II

QUAN ĐIỂM, MỤC TIÊU; NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP TỔ CHỨC THỰC HIỆN CẢI TẠO VƯỜN HỘ, XÂY DỰNG VƯỜN MẪU, GIAI ĐOẠN 2021-2025

I. QUAN ĐIỂM, MỤC TIÊU

1. Quan điểm

Vườn hộ có vai trò quan trọng để thực hiện mục tiêu xây dựng khu dân cư “sáng, xanh, sạch, đẹp”, nơi góp phần bảo tồn và phát huy không gian văn hóa truyền thống, nâng cao chất lượng cuộc sống con người gắn bó với thiên nhiên tại mỗi hộ gia đình, kết nối với làng, xã trong quá trình phát triển; vườn hộ góp phần gia tăng sản phẩm nông nghiệp, sản phẩm nghệ thuật sinh vật cảnh, tăng thu nhập đối với mỗi hộ gia đình và xã hội.

Cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu là góp phần thiết thực để thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới, xây dựng đô thị văn minh theo hướng bền vững; là nhiệm vụ thường xuyên của cấp ủy, chính quyền, MTTQ, các đoàn thể, các cấp, các ngành và từng hộ dân.

2. Mục tiêu

2.1. Mục tiêu chung

Cải tạo, nâng cấp vườn hộ thành vườn sạch sẽ, gọn gàng, đẹp đẽ, hiệu quả nhằm mục đích nâng cao đời sống tinh thần và vật chất của Nhân dân gắn với chương trình xây dựng phố kiểu mẫu và xây dựng đô thị văn minh.

2.2. Mục tiêu cụ thể.

- Năm 2021: có 100% số vườn trong xã đạt tiêu chí sạch sẽ, gọn gàng tiến tới đẹp đẽ và hiệu quả; có ít nhất 1-2 phố hoàn thành cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu gắn với xây dựng phố kiểu mẫu.

- Các năm sau, mỗi năm 2- 4 phố hoàn thành cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu gắn với xây dựng phố kiểu mẫu.

- Đến năm 2025, toàn thị trấn có trên 50% số vườn hộ đạt tiêu chí vườn mẫu theo quy định của tỉnh và huyện; có 100% số phố hoàn thành cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu gắn với xây dựng phố kiểu mẫu.

II. NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP

1. Tăng cường vai trò của cấp ủy, chính quyền, MTTQ và các đoàn thể từ UBND đến phố trong việc xây dựng, phát triển vườn mẫu

- Trước hết cần thống nhất nhận thức về vai trò, tầm quan trọng và ý nghĩa của việc cải tạo vườn tạp, xây dựng vườn mẫu, phá bỏ tư duy theo lối cũ xem vườn là thuộc đời sống riêng tư của mỗi hộ dân, nâng tầm vườn hộ thành vườn mẫu gắn lợi ích gia đình với lợi ích cộng đồng trong một không gian mở để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo. Đưa nội dung cải tạo vườn tạp, xây dựng vườn mẫu vào nội dung sinh hoạt, hội họp định kỳ trong hệ thống chính trị, trong kế hoạch phát triển kinh tế xã hội định kỳ của địa phương. Giao nhiệm vụ cụ thể cho cán bộ, đảng viên thể hiện vai trò nêu gương làm trước, làm mẫu để Nhân dân làm theo.

- Lãnh đạo, hỗ trợ thành lập mới Hội làm vườn và trang trại, Hội sinh vật cảnh hoặc có thể thành lập chung thành một hội, Hợp tác tại các phố theo hình thức tự nguyện giữa các chủ vườn để làm nòng cốt trong phát triển và duy trì phong trào, tạo diễn đàn trao đổi kinh nghiệm, khoa học kỹ thuật và liên kết tiêu thụ sản phẩm từ vườn.

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động để cán bộ, đảng viên, Nhân dân hiểu và đồng thuận việc xây dựng vườn mẫu là tiền đề để xây dựng phố kiểu mẫu và xây dựng đô thị văn minh. Việc xây dựng được vườn mẫu, thị trấn kiểu mẫu sẽ tạo ra diện mạo mới cho khu vực đô thị và cộng đồng dân cư. Vườn mẫu sẽ tạo động lực trực tiếp cho người dân và cộng đồng dân cư gần gũi nhau hơn, mang lại lợi ích thiết thực cho người dân, gia đình nào cũng có thể làm được, nên sẽ huy động được tối đa sự vào cuộc của người dân, từ đó quyền chủ thể người dân và cộng đồng được phát huy cao nhất. Xây dựng vườn mẫu tạo ra hướng phát triển kinh tế hộ gia đình, thực hiện mục tiêu phát triển sản xuất hàng hóa, đa dạng hóa và tăng thu nhập cho hộ dân. Việc xây dựng vườn mẫu gắn với xây dựng tổ dân phố kiểu mẫu góp phần thực hiện tốt tiêu chí môi trường, tiêu chí thu nhập, tiêu chí cảnh quan, hình thành những vùng quê đáng sống. Từ xây dựng vườn mẫu, phố kiểu mẫu sẽ nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng, nâng cao hiệu quả hoạt động chính quyền, đoàn thể, củng cố lòng tin của dân vào Đảng và Chính quyền.

2. Huy động nguồn lực và cơ chế hỗ trợ

Việc cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu là vì lợi ích trực tiếp đối với mỗi hộ gia đình và vì lợi ích của cả cộng đồng, vì vậy cần xác định phương châm thực hiện và huy động nguồn lực là “dân biết, dân bàn, dân làm, dân hưởng thụ, Nhà nước hỗ trợ, cán bộ hướng dẫn, giúp đỡ”. Vận động các hộ dân đầu tư là chủ yếu, hộ có điều kiện có thể làm trước sau đó hỗ trợ, giúp đỡ hộ khác làm theo. Mỗi đoàn thể có phong trào cụ thể giúp hội viên có hoàn cảnh khó khăn xây dựng vườn mẫu. Đa dạng hóa việc huy động các nguồn vốn thực hiện mục tiêu cải tạo vườn tạp như vốn tín dụng, các chính sách phát triển sản xuất nông nghiệp và chính sách xóa đói giảm nghèo đang có hiệu lực,...

Để khuyến khích, động viên Nhân dân cải tạo vườn tạp, xây dựng vườn mẫu chính quyền ban hành cơ chế hỗ trợ phù hợp để thúc đẩy ứng dụng khoa học, công nghệ, giống mới vào sản xuất; hỗ trợ đặc thù cho hộ nghèo, hộ khó khăn...; xây dựng các mô hình điểm để trình diễn và tổ chức thăm quan trao đổi kinh nghiệm; chuyển giao kỹ thuật, hỗ trợ liên kết sản xuất và tiêu thụ sản phẩm từ vườn. Khen thưởng đối với phố hoàn thành xây dựng vườn mẫu; khen thưởng động viên những chủ vườn mẫu được đánh giá xếp hạng cao.

3. Nâng cao chất lượng sản phẩm gắn với tổ chức tiêu thụ

Tận dụng tốt các ưu thế của sản phẩm tại vườn mẫu là áp dụng các biện pháp sản xuất sạch hoặc hữu cơ để nâng cao giá trị thương mại bằng cách liên kết nhóm hộ có cùng sản phẩm trong phố, thành lập tổ hợp tác hoặc hợp tác xã để có

lượng hàng hóa lớn. Khi đủ điều kiện về sản lượng, chất lượng tiêu chuẩn sản phẩm tiến đến xây dựng sản phẩm đặc trưng của địa phương tham gia Chương trình mỗi xã một sản phẩm (Chương trình OCOP).

Hỗ trợ, tạo điều kiện cho các tổ chức và cá nhân có sản phẩm từ vườn tham gia các hội chợ giới thiệu, quảng bá sản phẩm; mở chuyên trang của hội làm vườn và trang trại, Hội sinh vật cảnh trên chuyên trang kết nối cung cầu thương mại điện tử của thị trấn, huyện.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Công chức Địa chính- XD-NN-MT

Tham mưu xây dựng kế hoạch cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu của địa phương giai đoạn 2021-2025 để thực hiện; hướng dẫn phổ lập kế hoạch chi tiết đến từng vườn hộ để thực hiện.

Tham mưu cho UBND thành lập Ban chỉ đạo để thực hiện đề án của UBND huyện và tổ chức đánh giá xếp loại tiêu chí vườn hộ theo quy định.

Ban hành văn bản hướng dẫn thực hiện tiêu chí vườn hộ và quy trình đánh giá xếp loại vườn hộ để các phổ triển khai thực hiện.

Phối hợp với Công chức Kế toán- Tài chính tham mưu, đề xuất ban hành một số cơ chế hỗ trợ để khuyến khích cải tạo vườn hộ trên địa bàn thị trấn giai đoạn 2021-2025.

Phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng các mô hình mới có hiệu quả trình diễn để nhân rộng; hướng dẫn các biện pháp kỹ thuật cải tạo vườn tạp. Tăng cường công tác quản lý nhà nước về chất lượng giống cây ăn quả, chất lượng vật tư nông nghiệp; chất lượng vệ sinh an toàn thực phẩm. Hướng dẫn xây dựng thương hiệu, chất lượng các sản phẩm từ vườn.

2. Công chức Kế toán- Tài Chính

Tham mưu bổ sung nhiệm vụ cải tạo vườn tạp, xây dựng vườn mẫu vào kế hoạch phát triển kinh tế xã hội hằng năm giai đoạn 2021-2025. Phối hợp với công chức Địa chính- NN tham mưu cho UBND, HĐND ban hành cơ chế hỗ trợ để khuyến khích Nhân dân thực hiện nhằm hoàn thành mục tiêu của kế hoạch.

3. Công chức Văn hóa- XH.

Xây dựng các chuyên trang, chuyên mục, tăng cường thời lượng tuyên truyền trên Đài truyền thanh, trang thông tin điện tử của thị trấn đến các tầng lớp Nhân dân trong thị trấn nắm vững quan điểm, chủ trương cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu gắn với Chương trình xây dựng phố kiểu mẫu tạo sự đồng thuận thống nhất để thực hiện kế hoạch một cách có hiệu quả.

4. Cán bộ khuyến nông và cán bộ thú y

Tham mưu xây dựng các mô hình điểm để trình diễn các vườn mẫu điển hình. Làm tốt công tác chuyển giao tiến bộ KHKT, công nghệ sản xuất mới để mỗi chủ vườn được hướng dẫn, giúp đỡ thực hiện có hiệu quả kế hoạch. Nghiên cứu, áp dụng quy trình thực hành nông nghiệp tốt (GAP), quy trình sản xuất hữu cơ; biện pháp phòng trừ sâu bệnh theo hướng sinh thái, sinh học; đối với các loại cây trồng trong vườn; biện pháp chăn nuôi an toàn sinh học.

5. Đề nghị UB MTTQ và các đoàn thể

Phối hợp với UBND triển khai, vận động, tuyên truyền đến hội viên, đoàn viên các tầng lớp nhân dân tích cực tham gia cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu cùng với các phong trào đang triển khai góp phần đẩy mạnh xây dựng phố kiểu mẫu, đô thị văn minh.

MTTQ và các đoàn thể phát động phong trào thi đua xây dựng vườn mẫu gắn với cuộc vận động xây dựng phố kiểu mẫu và xây dựng đô thị văn minh; mỗi đoàn thể cần lựa chọn một phố cụ thể để hướng dẫn, giúp đỡ xây dựng làm mẫu nhân ra diện rộng.

6. Đối với các phố

Trên cơ sở kế hoạch, hướng dẫn của UBND thị trấn tổ chức rà soát hiện trạng từng vườn hộ, phân loại và hướng dẫn các hộ dân tổ chức thực hiện.

Trên đây là Kế hoạch Cải tạo vườn hộ, xây dựng vườn mẫu trên địa bàn thị trấn Bút Sơn giai đoạn 2021-2025. Đề nghị các ngành, đoàn thể, các phố và nhân dân tổ chức triển khai thực hiện góp phần thực hiện tiêu chí phố kiểu mẫu./.

Nơi nhận:

- BCĐ XD đề án huyện (b/c);
- TTr Đảng ủy- HĐND (b/c);
- Các phố (t/h);
- Lưu.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH**

Lê Hồng Sơn